

לקוטי תורה • פרשת שלח • מאמר 9

והיה לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם וגוי למען תזכרו וגוי

”והיה לכם לציצית, וראיתם אותו וזכרתם” (במדבר טו, לט)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל
אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/9](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/9)

1 והיה לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם וגו' למען תזכרו וגו'. להבין ענין ב' זכירות הללו למה.

"והייתה לכם לציצית, וראיתם אותו וזכרתם" וכו'; "למען תזכרו" וכו'. יש להבין את עניינן של שתי זכירות אלה: מדוע נדרשו שתיהן?

גם להבין איך יהיה מצות ציצית מורה על זכירת כל המצות. הנה ציצית מלשון הסתכלות כמו מציץ מן החרכים שהוא ענין זיו והארה

יש להבין גם כיצד מצוות ציצית יכולה להורות על זכירת כל המצוות. והנה, ציצית היא מלשון הסתכלות, כמו "מציץ מן החרכים", והדבר מציין זיו והארה;

דהיינו שיאיר ויתגלה בחינת גילוי אלהותו ית' שממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכולא קמיה כלא חשיב בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד

כלומר, שתאיר ותתגלה בחינת גילוי אלקותו יתברך, הממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ולגביו הכול נחשב כלא, "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד",

כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים וגו'. הודו הוא זיו והארה ממנו כו' כמ"ש במ"א.

"כי נשגב שמו לבדו, הודו על ארץ ושמים" וכו'. "הודו" הוא זיו והארה ממנו וכו', כפי שנתבאר במקום אחר.

2 והנה ענין בחינת גילוי זה פי' גילוי מציאותו ולא מהותו ח"ו [חס ושלום] צריך שיתגלה בלב האדם דוקא

כמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] הלב רואה כו'

והנה, הגילוי הזה — כלומר, גילוי מציאותו ולא מהותו, חס ושלום — צריך להתגלות דווקא בלבו של האדם, כדברי חז"ל: "הלב רואה" וכו',

בקהלת רבה דפ"ז [דפרק ז'] ע"א ר"פ דברתי אני עם לבי, ולא די לו בהסתכלות העינים שהם חב"ד [חכמה

בינה ודעת] שלו בלבד שלכן נקראים חכמים עיני העדה אלא שצריך שתתפשט עד

בקהלת רבה, דף פ"ז ע"א, בתחילת הקטע "דברתי אני עם לבי". ולא די לו בראיית העיניים בלבד, שהן החכמה, הבינה והדעת שלו, ולכן החכמים נקראים "עיני העדה"; אלא צריך הדבר להתפשט עד

כי להיות נגעה עד בחי' נקודת לבו ממש שיהיה בבחי' הלב רואה ומרגיש ומתפעל בהרגשתו דהיינו התפעלות הפחד בלבו או התפעלות כרשפי אש מיסוד האש שבלבו

שיגיע עד בחינת נקודת לבו ממש, כך שיהיה בבחינת "הלב רואה", מרגיש ומתעורר מכוח הרגשתו; כלומר, שתהיה בלבו התעוררות של פחד, או התעוררות כ"רשפי אש" מיסוד האש שבלבו.

כי להיות המוח עיקרו מיסוד המים והלחות שהוא קר בטבע ואינו פועל כנפשו שום השתנות ויש בו כבידות כידוע שהמים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך,

שהרי עיקרו של המוח מיסוד המים והלחות, שהם קרים מטבעם; לכן אין הוא פועל כנפשו שום שינוי, ויש בו כבדות, כידוע שהמים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך.

כך ראיית עיני השכל שבנפשו האלהית אינו פועל כנפשו החיונית שום התפעלות שיתפעל להשתנות טבעו ומהותו באשר הוא שם ולשנות את טעמו אל ההיפך לגמרי

כך גם ראיית עיני השכל שבנפשו האלקית אינה פועלת כנפשו החיונית שום התעוררות שתביא אותה לשנות את טבעה ומהותה במקום שבו היא נמצאת, ולהפוך את טעמה לטעם ההפוך לחלוטין;

רק הוא כדקאי קאי בבחי' כבדות ועצלות במקום נמוך שהיה בו כ"א ע"י שיתלהב ויתלהט כנפשו עד אלא היא נשארת כפי שהייתה, במצב של כבדות ועצלות, במקום הנמוך שבו הייתה; אלא אם כן הוא מתלהב ומתלהט כנפשו עד

כי נגע עד נקודת לבו ששם הוא יסוד האש העולה למעלה כרשפי אש ושלחבת י"ה כשלחבת העולה מאליה ליפרד מן הפתילה בלי השקט ומנוחה, וכל השתנות הוא ע"י האש דוקא

שההתלהבות מגיעה עד נקודת לבו, שבה נמצא יסוד האש, העולה למעלה כרשפי אש ו"שלחבת הי", כשלחבת העולה מאליה כדי להיפרד מן הפתילה, בלי שקט ומנוחה. וכל שינוי נעשה דווקא באמצעות האש,

כמו מצרף לכסף וכור לזהב עד כי הגו סיגים מכסף כו' [ועמ"ש מענין זה בד"ה ונקדשתי בתוך בניי] בני ישראל].

כמו "מצרף לכסף וכור לזהב", עד "הגו סיגים מכסף" וכו'. [ועיינו במה שנכתב בעניין זה במאמר הפותח במילים "ונקדשתי בתוך בני ישראל",

3 ובד"ה במדבר סיני באהל מועד כי תבאו אל הארץ גבי ונפש כי תקרב ובד"ה ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב].

ובמאמר המתחיל "במדבר סיני באהל מועד"; "כי תבואו אל הארץ", בעניין "ונפש כי תקריב"; ובמאמר המתחיל "ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב".]

והארה זו שמתלהט ומתלהב בלב האדם הוא ענין בחי' תכלת ולבן שבציצית כי בחינת לבן מורה על האהבה כרשפי אש כשלהבת מתלהב בלב האדם.

והארה זו, הבערת ומתלהט בלבו של האדם, היא ענין התכלת והלבן שבציצית. הלבן מורה על האהבה כרשפי אש, כלהבת המתלהט בלבו של האדם.

4 והתכלת מורה על הפחד שבלבו [והיינו כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הציצית פ"ד דלבן נמשך ממוח בינה ותכלת מאבא, ונודע דבינה היא מקור האהבה כרשפי אש וחכמה

והתכלת מציינת את היראה שבלב. [כמו שכתוב בפרי עץ חיים, שער הציצית, פרק ד, שהלבן נמשך ממוח הבינה והתכלת מאבא. וידוע שבינה היא מקור האהבה כרשפי אש, ואילו חכמה

הוא בחי' יראה עילאה ואבא יסד ברתא היא בחינת יראה תתאה וכמ"ש במ"א ע"פ בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה ועמ"ש מזה בביאור ע"פ שימני כחותם].

היא בחינת יראה עילאה; ו"אבא יסד ברתא", כלומר, אבא יסד את הבת, שהיא בחינת יראה תתאה. וכפי שמבואר במקום אחר על הפסוק "בחכמה יסד ארץ, כונן שמים בתבונה". וראו גם את המבואר על כך בביאור לפסוק "שימני כחותם".

5 וזהו שכתוב אין פחד אלקים לנגד עיניו כי כל זמן שהוא עדיין בחי' לנגד עיניו שהוא בחי' ראיית השכל בלבד אין לו פחד אלהים

וזהו שכתוב: "אין פחד אלקים לנגד עיניו". כל עוד הוא נמצא בבחינת "לנגד עיניו" — כלומר, בראייה שכלית בלבד — אין בו פחד מה'.

כי פחד הוא בלב דוקא שתפול עליו אימה ופחד בהתגלות הלב כי הפחד מושרש ג"כ ביסוד האש שבלב כמו גוון התכלת שבאש ואור הנר התחתון שבפתילה ממש כנודע.

הפחד הוא דווקא בלב: אימה ופחד נופלים עליו ומתגלים בלבו. גם הפחד מושרש ביסוד האש שבלב, בדומה לגוון הכחול שבאש ולאור התחתון של הנר, הצמוד ממש לפתילה, כידוע.

6 והנה ציצית לשון נקבה כי כנסת ישראל מקבלת הארה זו מלמעלה מבחי' סובב כל עלמין כמ"ש מציץ מן החרכים מציץ לשון מפעיל ולשון זכר

והנה, ציצית היא לשון נקבה, מפני שכנסת ישראל מקבלת הארה זו מלמעלה, מבחינת סובב כל עלמין, כמו שכתוב: "מציץ מן החרכים". מציץ הוא לשון מפעיל ולשון זכר,

המשפיע שהקב"ה מפעיל ומשפיע הארה זו בכנס"י [בכנסת ישראל] להיות להם בחינת הארה זו בהתגלות הלב בחי' הלב רואה ומרגיש ומתפעל בתגבורת יסוד האש אלהי שכנפש האלקית

כלומר, לשון של מי שמשפיע: הקדוש ברוך הוא פועל ומשפיע הארה זו בכנסת ישראל, כדי שתהיה להם הארה זו כגילוי הלב — בבחינת "הלב רואה", מרגיש ומתעורר, מכוח התגבורת יסוד האש האלקי שכנפש האלקית.

והיינו ע"י חרכים וחלונות שהוא ענין לב נשבר רוח נשברה וכמאמר פתחי לי וגו' וכמ"ש במ"א [ועמ"ש בד"ה ועשית ציץ זהב טהור כו']

וזה נעשה באמצעות "חרכים" וחלונות, שהם עניין לב נשבר ורוח נשברה, וכמאמר "פתחי לי" וגו', וכפי שנתבאר במקום אחר. [וראה מה שנכתב במאמר המתחיל "ועשית ציץ זהב טהור" וכו',

מלשון מציץ מן החרכים והוא אור האהבה רבה הבאה מלמעלה שהיא בחי' אהרן זקן אהרן כו']

מלשון "מציץ מן החרכים", והוא אור האהבה רבה הבאה מלמעלה, שהיא בבחינת אהרן, "זקן אהרן" וכו',

ע"ש, ועמ"ש בביאור ע"פ ויקח קרח בענין זקן אהרן שהוא ענין א' עם חוטי הציצית, ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הציצית פ"ג [פרק ג'], ועמ"ש מענין אה"ר [אהבה רבה] דאהרן ע"פ בהעלותך את הנרות וע"פ ועשית בגדי קדש לאהרן כו' ע"ש.

עיין שם. וראה מה שנכתב בביאור על הפסוק "ויקח קרח", בעניין "זקן אהרן", שהוא עניין אחד עם חוטי הציצית. ועיין בפרי עץ חיים, שער הציצית, פרק ג. וראה מה שנכתב בעניין אהבה רבה של אהרן על הפסוק "בהעלותך את הנרות" ועל הפסוק "ועשית בגדי קדש לאהרן" וכו'; עיין שם.

ולפמשי"כ [ולפי מה שכתוב] דבחי' אה"ר [אהבה רבה] דאהרן זהו ענין חוטי הציצית אי"כ יובן דבחינת בגדי קדש דאהרן שהם הלבושים הנעשים ממעשה המצות כמשי"ש [כמה שכתוב שם] זהו עצמו ענין הרמוז בהטלית וכדלקמן]:

ולפי מה שכתבנו, שאהבה רבה של אהרן היא עניין חוטי הציצית, יובן שבגדי הקודש של אהרן, שהם הלבושים הנעשים ממעשה המצוות, כפי שנכתב שם, הם עצמם העניין הרמוז בטלית, וכפי שיתבאר להלן.

7 ב וזהו פשטתי את כתנתי איככה אלבשנה רחצתי את רגלי איככה אטנפם. שהוא מענה כללות ישראל על מאמר פתחי לי שאמר הקב"ה

2. וזהו [פירוש] "פשטתי את כתנתי, איככה אלבשנה? רחצתי את רגלי, איככה אטנפם?" זו תשובתם של ישראל בכללותם לקריאה "פתחי לי" שאמר הקדוש ברוך הוא.

כי להיות אור ה' מאיר ומתגלה בגילוי הלב של אדם להיות כמאמר פתחי לי, צריך להקדים לזה כי בחינות אלו בחי' אלכשנה ובחינת אטנפם, ופי' וענין

כדי שאור ה' יאיר ויתגלה בגילוי הלב של האדם, כפי שמשמע מן הקריאה "פתחי ליי", צריכות להקדים לכך שתי בחינות: הבחינה של "אלכשנה" והבחינה של "אטנפם". והביאור והעניין של

בחי' אטנפם הוא להיות ממארי דחושכנא לחשוב כל מחשבה דיבור ומעשה אשר לא טובים מיום היותו ואפי' [ואפילו] חטאת נעורים כי לא די במה שכבר התחרט על עונותיו

הבחינה של "אטנפם" היא להיות מבעלי החשבון, לחשוב על כל מחשבה, דיבור ומעשה שאינם טובים, מיום היותו, ואפילו על חטאי נעוריו. שכן אין די בכך שכבר התחרט על עונותיו.

לכן כתיב רחצתי את רגלי פי' שכבר עשיתי תשובה איככה אטנפם איככה אוכל לבזות את עצמי ולטנפם

לכן נאמר "רחצתי את רגליי", כלומר, כבר עשיתי תשובה; "איככה אטנפם?" — איך אוכל לבזות את עצמי וללכלך אותן,

דהיינו להזכירם עוד עלי לפי שקשה עלי הדבר, ורגלי הוא ענין קיום והעמדה של נפש האלהית רק צריך שיהיה תמיד לנגד עיניו כל הימים ויהיה נבזה בעיניו נמאס.

כלומר, להזכיר אותם שוב לעצמי, מפני שהדבר קשה עליי. "רגליי" עניינן קיום הנפש האלקית והעמדתה. ובכל זאת, עליו להיות לנגד עיניו תמיד, כל הימים, ולהיות "נבזה בעיניו, נמאס".

8 ובחינת אלכשנה יובן בהקדים מאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] תקט"ו תפלות כמנין ואתחנן התחנן משה שיכנס לארץ מפני הרבה מצות מעשיות שנצטוו ישראל ואי אפשר לקיימן כ"א בארץ ישראל,

את הבחינה של "אלכשנה" נבין לאחר שנקדים את מאמר חז"ל, שבחמש מאות וחמש-עשרה תפילות, כמנין "ואתחנן", התחנן משה להיכנס לארץ, בגלל המצוות המעשיות הרבות שנצטוו ישראל ושלאפשר לקיים רק בארץ ישראל.

כי המצות מעשיות שנוהגין בחוץ לארץ אינם אלא בערך חלק חמישית מרמ"ח מצות וארבע הידות אינו נוהג כ"א בארץ ישראל דוקא ורובן בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] קיים כמו קרבנות ודומיהן.

המצוות המעשיות הנוהגות בחוץ לארץ הן רק כחמישית מתוך רמ"ח המצוות, ואילו ארבע החמישיות האחרות נוהגות רק בארץ ישראל, ורובן רק בזמן שבית המקדש קיים, כגון הקרבנות וכדומה.

9 ולהבין למה רצה משה רבינו ע"ה [עליו השלום] לקיים מצות מעשיות דוקא. אך הנה כתיב וצדקה תהיה לנו

ולהבין מדוע רצה משה רבנו עליו השלום לקיים דווקא מצות מעשיות: הנה כתוב: "וצדקה תהיה לנו"

כי נשמור לעשות את כל המצוה וגו' כי כל המצות נקראים בשם צדקה כי כמו שצדקה היא בחי' לבוש כמאמר לבושו צדקה.

"כי נשמור לעשות את כל המצוה וגו'". כל המצוות נקראות בשם צדקה, שכן בדומה לצדקה, שהיא בחינת לבוש, נאמר: "לבושו צדקה".

וכמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] (פ"ק [פרק קמא] דב"ב [דבכא בתרא]) על פסוק וכבד עדים כל צדקותינו מה בגד זה כל נימא ונימא מצטרפת לבגד גדול אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול.

וכמאמר חז"ל (בפרק הראשון של בבא בתרא) על הפסוק "וכבד עדים כל צדקותינו": מה בגד זה, כל חוט וחוט מצטרף לבגד גדול, אף צדקה, כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול;

כך כל המצות הם בחינות לבושין וכל נימא ונימא הם פרטי הלכות כהררים התלוין בשערה מצטרפין לחשבון גדול שהוא בחינת מקיף וסובב כל עלמין [ועמ"ש מענין חשבון גדול בביאור ע"פ וספרתם לכם].

כך גם כל המצוות הן בחינות של לבושים, וכל חוט וחוט הוא פרטי ההלכות, שהן "כהרים התלויים בשערה"; הם מצטרפים לחשבון גדול, שהוא בחינת מקיף וסובב כל עלמין. [ועיין במה שנכתב על עניין חשבון גדול בביאור על הפסוק "וספרתם לכם",

10 ועי' בע"ח [בעץ חיים] שער א"א ספ"ה דחשבון גדול היינו למעלה בא"א בחינת סוכ"ע ולגדולתו אין חקר כו'

ועיינו בעץ חיים, שער אריך אנפין, סוף פרק ה, שם נאמר ש"החשבון הגדול" הוא למעלה, באריך אנפין, בבחינת סובב כל עלמין, ועל גדלותו נאמר "ולגדולתו אין חקר" וכו';

ועמ"ש במ"א ע"פ ואתה מרבבות קדש וע"פ הזהר פ' חיי שרה דקכ"ג א' גבי מאה שנה כו' עד ברזא דמאה ברכאן דכל יומא].

ועיינו גם במה שנכתב במקום אחר על הפסוק "ואתה מרבבות קדש", ועל דברי הזהר בפרשת חיי שרה, דף קכ"ג ע"א, בעניין "מאה שנה" וכו', עד "ברזא דמאה ברכאן דכל יומא".

11 והנה כתיב מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף פיי שכך היתה כוונת הבריאה שלא ידע האדם ענין המעשה שבעולם מהו בחינת ראש ומהו בחינת סוף.

והנה נאמר: "מבלי שהאדם יוכל למצוא את המעשה שעשה ה' מראש ועד סוף". כלומר, כך הייתה כוונת הבריאה: שהאדם לא ידע, ביחס למעשה שבעולם, מהי בחינת הראש ומהי בחינת הסוף.

כמ"ש מזה ע"פ והיה מספר בני ישראל שהרי במדרגת ומעלת הבריאה שהיא דומם צומח חי מדבר הרי האדם שהוא המדבר הוא במעלה ומדרגה גבוה ועולה על כולנה.

כפי שמוסבר על הפסוק "והיה מספר בני ישראל": הרי בסדר הדרגות של הבריאה — דומם, צומח, חי ומדבר — האדם, שהוא המדבר, עומד בדרגה גבוהה ועולה על כולם.

12 והרי אנו רואים בחוש שהאדם צריך להחיות את גופו ממיני מאכל הבעל חי ואפ"י [ואפילו] מבחי צומח ודומם

אך הרי אנו רואים בחוש שהאדם זקוק למזון מן החי כדי לקיים את גופו, ואפילו מן הצומח ומן הדומם,

כמו מלח כי המאכל אין צריך להאדם והאדם צריך לו וגם אד רבה שהדומם שהוא עפר

כמו מלח. שהרי המזון אינו זקוק לאדם, ואילו האדם זקוק לו. ולא זו בלבד, אלא להפך: הדומם, שהוא העפר,

הנה ארץ ממנה יצא לחם וכל מיני צמחים להחיות את האדם כי סוף מעשה במחשבה תחלה.

הרי "ארץ ממנה יצא לחם", וכן כל מיני הצמחים, כדי להחיות את האדם; שכן "סוף מעשה במחשבה תחילה".

13 וזהו נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן מפני שכשם שהוא ית' א"ס כך לפעולותיו אין להם בחי סוף

וזהו [פירוש] "תחילתן נעוצה בסופן וסופן בתחלתן": כשם שהוא ית' אין סוף, כך גם לפעולותיו אין בחינה של סוף.

כי בכל בחינה ובחינה שיתכן לומר בחי סוף יתכן לומר ג"כ בחי ראש לפי שבאמת אין להם בחינת ראש

כי בכל בחינה ובחינה שאפשר לומר עליה שהיא בחינת סוף, אפשר לומר עליה גם שהיא בחינת התחלה, מפני שבאמת אין להן בחינה של התחלה.

ולא בחינת סוף ויש להם כל בחי ראש ובחינת סוף. (ועמ"ש מזה בד"ה אתם נצבים).

ואין להן בחינה של סוף, ויש להן כל בחינה של התחלה וכל בחינה של סוף. (ועיינו במה שנתבאר על כך במאמר המתחיל "אתם נצבים").

וכך הוא הענין בבחינת לבושין שהם מצות מעשיות הנ"ל וכללותן הוא מעשה הצדקה לפי שהוא נותן מיגיעו ועמלו אשר עמל בכל כחות גופו שלכן נק' מצוה סתם וכמ"ש במ"א.

וכך הוא גם בעניין הלבושין, שהם המצוות המעשיות שהוזכרו לעיל; והכללות שלהם היא מעשה הצדקה, מפני שהוא נותן מיגיעתו ומעמלו, שבהם עמל בכל כחות גופו. לכן היא נקראת סתם "מצווה", כפי שנתבאר במקום אחר.

הנה כתיב והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך כבוד הוא בחינת לבוש כמאמר רבי יוחנן קרא למאני מכבדותא [ועמ"ש סד"ה זאת חנוכת המזבח מענין כבוד שהוא בחי' מקיף כו' ע"ש].

והנה כתוב: "וצדקתך תלך לפניך, כבוד ה' יאספך". "כבוד" הוא בחינת לבוש, כפי שאמר רבי יוחנן על בגדיו: "מכבדותיי". [ועיינו במה שנתבאר בסוף המאמר המתחיל "זאת חנוכת המזבח" בענין הכבוד, שהוא בחינת מקיף וכו'; עיינו שם.]

יאספך הוא ענין אסיפה וכניסה לתוכו להקיפו מכל צדדיו ולהיות לו למחסה ולמסתור כבגד ששומרו מן הצינה וכדכתיב ה' שומרך ה' צלך שהמצות מעשיות להיותם בחי' דומם בחי' עשיה גשמיות.

"יאספך" פירושו לאסוף ולהכניס פנימה, להקיף אותו מכל צדדיו ולהיות לו למחסה ולמסתור, כמו בגד ששומר עליו מן הקור; וכמו שכתוב: "ה' שומרך, ה' צלך". והרי המצוות המעשיות, מפני שהן בבחינת דומם, בחינת עשייה גשמית,

14 וכן כל פרטי הלכות שבש"ס [שבששה סדרים] להיותם גשמיים בערך יראת ה' ואהבתו לזאת הם בחי' מקיפין ואהבה ויראה הם בחינת תורת האדם דהיינו שהם מורים ומתגלים בפנימיותו ומהותו כמ"ש וזאת תורת האדם כו'.

וכך גם כל פרטי ההלכות שבש"ס, מאחר שהם גשמיים ביחס ליראת ה' ולאהבתו, הם בחינת אורות מקיפים. ואילו אהבה ויראה הן בחינת "תורת האדם", כלומר, הן מורות ומגלות את פנימיותו ואת מהותו, כמו שכתוב: "וזאת תורת האדם" וכו'.

15 ואין זאת אלא יראה כנודע [מענין בזאת יבא אהרן אל הקדש עיין בזהר ר"פ אחרי דף נ"ז ע"ב ועיין בזהר פ' בא דל"ז ע"ב ור"פ חקת]

ו"זאת" אינה אלא יראה, כידוע [בענין "בזאת יבא אהרן אל הקודש"; ראו בזהר, בתחילת פרשת אחרי, דף נ"ז ע"ב, וכן בזהר, פרשת בא, דף ל"ז ע"ב, ובתחילת פרשת חוקת],

שהיא בחינת התכלת שבציצית להיות פחד ה' נקבע בלב האדם וכשם שאי אפשר להיות ציצית בלי בגד כך אי אפשר להיות אהבה ויראה בלי הקדמת עשיית כל המצות שהם בחיי מקיפין ולבושין כנ"ל.

שהיא בחינת התכלת שבציצית, כלומר שפחד ה' ייקבע בלבו של האדם. וכשם שאין ציצית בלי בגד, כך אין אהבה ויראה בלי הקדמה של קיום כל המצוות, שהן בחינת מקיפים ולבושים, כנזכר לעיל.

כמ"ש שש שנים תזרע שדך שהם שתא סדרי משנה ושש שנים תזמור כרמך שהם ששה סדרי תלמוד ואספת את תבואתה

כמו שכתוב: "שש שנים תזרע שדך" — הן ששת סדרי משנה; "ושש שנים תזמור כרמך" — הם ששת סדרי תלמוד; "ואספת את תבואתה",

דהיינו שתאסוף ותלקוט אותם בנפשך כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ותלמודו בידו ואז עייז תוכל ג"כ שתהיה כבוד ה' יאספך וגוי [ועמ"ש מענין זה בפ' בהר ע"פ כי תבאו אל הארץ כו']:

כלומר, שתאסוף ותלקוט אותם אל תוך נפשך, כמאמר חז"ל: "ותלמודו בידו". ואז, באמצעות זאת, תוכל גם לזכות לכך ש"כבוד הוי' יאספך" וגוי. [ראו מה שנכתב בעניין זה בפרשת בהר, על הפסוק "כי תבואו אל הארץ" וגוי].

16 ג ובזה יובן מאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שהתינוק בבטן אמו מלמדין אותו כל התורה כולה ואח"כ משכחין ממנו כיון שהגיע זמנו להולד בא מלאך וסטריו על פיו [ועמ"ש ג"כ מזה בד"ה שחורה אני ונאווה].

3. בכך יובן מאמר חז"ל: את התינוק מלמדים בבטן אמו את התורה כולה, ואחר כך משכיחים אותה ממנו. כשהגיע זמנו להיוולד, בא מלאך וסטריו לו על פיו. [וראו גם מה שנכתב על כך במאמר הפותח במילים "שחורה אני ונאווה".]

17 ולהבין למה מלמדין אותו ואח"כ משכחין ממנו אלא לפי שצריך להאיר בו אור ה' כדי שיהיה יראתו על

וכדי להבין מדוע מלמדים אותו ואחר כך משכיחים ממנו: הדבר נובע מכך שאור ה' צריך להאיר בו, כדי ש"מורא ה' יהיה על פניו"

פניו ואהבת ה' ופחדו בלבו לפיכך מלמדין אותו כל התורה כולה שהיא בחיי המקיפים וממנו יאיר לו אור ה' וכח אהבה ויראה.

ואהבת ה' ויראתו יהיו בלבו. לכן מלמדים אותו את התורה כולה, שהיא בחינת האורות המקיפים, ומתוכה יאירו לו אור ה' והכוח לאהוב ולירא.

18 ואח"כ משכחין ממנו בכדי שתהיה זאת עבודת האדם לבחור בטוב. וכמאמר פתחי לי וגו'.

ואחר כך גורמים לו לשכוח, כדי שעבודת האדם תהיה לבחור בטוב. וכמאמר: "פתחי לי" וגו'.

אך הארת התורה שהאירה הארה גדולה ועצומה בנשמתו בטרם שנתלבשה לגמרי בגוף החומר היא הנותנת כח ועוז שמאיר בה אור התורה אחר שנתלבשה בגוף החומרי שתוכל להפכו מחשוכא לנהורא כו'

אך הארת התורה, שהאירה בנשמתו אור גדול ועצום לפני שהתלבשה לגמרי בגוף החומרי, היא שנותנת לה כוח ועוז, כדי שאור התורה יאיר בה [בנשמה] לאחר שהתלבשה בגוף החומרי, ותוכל להפוך אותו [את הגוף] מחשכה לאור וכו',

ע"י הארת אור האהבה ויראה המאירים מהתורה כי הרשימו נשאר מהארה הנ"ל שיאיר לו אור האהוי"ר [האהבה ויראה] מתוך הרשימו שנשאר אחר השכחה.

באמצעות הארת אור האהבה והיראה המאירים מן התורה. שהרי הרושם נשאר מן ההארה האמורה, כדי שאור האהבה והיראה יאיר לו מתוך הרושם שנותר לאחר השכחה.

(וזהו משכני אחריו נרוצה הביאני המלך חדריו דמשכני לשון להבא והביאני לשון עבר והל"ל [והיה ליה למימר] תביאני.

(וזהו פירוש "משכני אחריו נרוצה, הביאני המלך חדריו": "משכני" הוא לשון עתיד, ואילו "הביאני" הוא לשון עבר, והיה צריך לומר "תביאני".

אלא הפי' כי חדר ר"ת [ראשי תיבות] חסד דין רחמים וזהו ובדעת חדרים ימלאו כי הדעת הוא המחבר וממשיך התפשטות המוחין בהמדות. והדעת והמדות האלו מהם נמשך הלכות התורה כשר ופסול כו' כמ"ש בס"ש"ב [בספר של בינונים] בהקדמה.

אלא שהפירוש הוא ש"חדר" הוא ראשי תיבות של חסד, דין, רחמים. וזהו "ובדעת חדרים ימלאו", שכן הדעת היא המחברת וממשיכה את התפשטות המוחין אל המדות. ומן הדעות והמדות האלה נמשכות הלכות התורה, כגון כשר ופסול וכו', כפי שנכתב בספר של בינונים, בהקדמה.

וגם כי התורה היא מפתחות הפנימיות וזהו ענין חדריו היינו בתי גואי וזהו הביאני לשון עבר דהיינו כשהנשמה היתה למעלה טרם ירידתה בגוף שמלמדין אותה כל התורה כולה והן הן חדריו

וגם משום שהתורה היא "מפתחות הפנימיות", וזהו פירוש "חדריו", היינו "בתי גואי". וזהו הטעם ש"הביאני" הוא לשון עבר: כלומר, כשהנשמה הייתה למעלה, לפני ירידתה לגוף, לימדו אותה את כל התורה כולה; ואלה הם "חדריו".

ולכן עייז גם אח"כ כשנלכשה בגוף החומרי. עכ"ז [עם כל זה] משכני עיי שכבר הביאני כו' ונשאר רשימו כו' ועמ"ש עוד מענין אחריו נרצה בד"ה אדם כי יקריב מכם).

ולכן, בזכות זאת, גם לאחר מכן, כשהיא מתלבשת בגוף החומרי, אף על פי כן היא אומרת "משכני", משום ש"כבר הביאני" כו', ונותר רושם וכו'. ועיינו עוד בענין "אחריו נרצה" בדרוש המתחיל "אדם כי יקריב מכם".

וזהו פשטתי את כתנתי איככה אלכשנה פי' מאחר שנשכח ממני התורה עיי המלאך שסטר על פיו אי"כ קשה עלי הדבר להלביש עלי עוד בחינת התורה והמצוות שהם בחינת לבושין כנ"ל.

וזהו "פשטתי את כתנתי איככה אלכשנה": כלומר, מכיוון שהתורה נשכחה ממני על ידי המלאך שסטר לו על פיו, קשה לי אפוא ללבוש עליי שוב את בחינת התורה והמצוות, שהן בחינת לבושים, כנזכר לעיל.

19 וזהו וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות הוי' פי' מה שתראו בחינת ציצית שהוא בחינת הארת אהבה ויראה שהם בחי' תכלת ולכן שבציצית והן הם תורת האדם היוצאין בנימין ושערות מבחי' מקיף ולבוש וזהו [פירוש] "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות הוי'": כלומר, מה שתראו — בחינת ציצית, שהיא הארת אהבה ויראה, בחינת התכלת והלבן שבציצית. והן "תורת האדם", היוצאות כחושים וכשערות מבחינת המקיף והלבוש, שהוא בחינת מצות מעשיות שהם הנקראים מצות ה' לפי שאין נעשין עצמיות האדם כמו אהבה ויראה וגם הם מצות ה' ממש שהקב"ה מניח תפילין ומצלי.

שהוא בחינת המצוות המעשיות. אלו הן הנקראות "מצוות הוי'", משום שאינן נעשות לעצמותו של האדם, כפי שנעשות אהבה ויראה; וגם הן ממש מצוותיו של הקדוש ברוך הוא, שהרי הקב"ה מניח תפילין ומתפלל.

וזהו ענין אשר קדשנו במצותיו כי הם מצות שלו ממש. משא"כ יראה לא שייך גבי הקב"ה לכך כתיב וזאת תורת האדם וגו'

וזהו פירוש "אשר קדשנו במצוותיו", שהרי הן ממש מצוותיו שלו. ואילו יראה אינה שייכת אצל הקדוש ברוך הוא; לכן נאמר "וזאת תורת האדם" וגו'.

(עמ"ש סדי"ה צאינה וראינה בפ"י וממדבר מתנה בחינת מדבר הוא כמ"ש ולא ישב אדם שם שהוא למעלה מבחינת אדם משם שרש התורה ומשם נמשכה ונתלכשה בבחינת אדם.

(ראו מה שנכתב בסוף המאמר הפותח במילים "צאינה וראינה", בביאור "וממדבר מתנה": בחינת מדבר היא, כפי שנאמר, "אשר לא ישב אדם שם" — היא למעלה מבחינת אדם; משם שורש התורה, ומשם היא נמשכה ונתלכשה בבחינת אדם.

וזהו ענין וזאת תורת האדם כו', ולפמש"כ [ולפי מה שכתוב] משמע דפ"י וזאת תורת האדם היינו מה שנמשך ונתלכש בחכ"ד [בחכמה בינה ודעת] דמלי דאצילות כו' ועיין בזח"א [בוהר חלק א] עמוד קכ"ו מענין וזאת תורת האדם).

וזהו פירוש "וזאת תורת האדם" וגו'. ולפי מה שנכתב [שם], משמע שפירוש "וזאת תורת האדם" הוא מה שנמשך ונתלכש בחכמה, בינה ודעת של מלכות דאצילות וגו'. ועיינו בוהר, חלק א, עמוד 126, בענין "וזאת תורת האדם".

וענין הזכירות הם ב' בחינות כנגד תכלת וכנגד לבן כנגד תכלת יזכור על מצות לא תעשה (שהיראה היא מקור לשמירת מל"ת [מצות לא תעשה] כו' ועמ"ש מזה ע"פ שימני כחותם)

ענין הזכירות הוא שיש בהן שתי בחינות, כנגד התכלת וכנגד הלבן. כנגד התכלת עליו לזכור את מצוות לא תעשה (שהיראה היא המקור לשמירת מצוות לא תעשה וגו'; ועיינו במה שנכתב על כך על הפסוק "שימני כחותם"):

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים פ"י תמיד תהיו אתם אצליכם בבחינת זונים
"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים": כלומר, תמיד עליכם לראות את עצמכם כזונים,

ולא תאמרו רחצתי את רגלי כבר כו' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ואפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע כו'

ואל תאמרו: "רחצתי את רגלי כבר" וגו'. וכמאמר רבותינו ז"ל: "ואפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה, היה בעיניך כרשע" וגו'.

וכנגד לבן יזכור על מצות עשה ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים פ"י שגם בחי' האהבה והיראה שבכם יתעלו בעילוי עד שתהיינה ג"כ נכללות באור המקיף בחינת קדש העליון:

וכנגד הלבן, יש לזכור את מצוות העשה: "ועשיתם את כל מצוותי והייתם קדושים". כלומר, גם האהבה והיראה שבכם יעלו מעלה מעלה, עד שגם הן ייכללו באור המקיף, במדרגת הקדושה העליונה.

20 קיצור הענין כי כוונת הכתוב להזהיר את האדם ולהיות לזכרון תמיד לעיניו גודל מעלת קדושת מצות מעשיות שמהם נעשה לבוש מקיף לנשמתו ושרשו ומקורו מאור מקיף ולבוש עליון שעליו נאמר עוטה אור כשלמה ולבושיה כתלג חיור.

תמצית העניין: מטרת הפסוק היא להזהיר את האדם ולהעמיד לנגד עיניו תמיד את המעלה הנשגבה של קדושת המצוות המעשיות, שמהן נעשה לבוש מקיף לנשמתו, ששורשה ומקורה באור המקיף ובלבוש העליון שעליו נאמר: "עוטה אור כשלמה", וכן: "לבושיה כתלג חיור".

כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שהקב"ה מתעטף בטלית לבנה כו' שהוא מקור ושרש כל המצות שמהם נעשה לבוש לנשמת אדם הנקרא חלוקא דרבנן.

כמאמר חז"ל, שהקדוש ברוך הוא מתעטף בטלית לבנה וכו'; טלית זו היא המקור והשורש של כל המצוות, שמהן נעשה לבוש לנשמת האדם, הנקרא "חלוקא דרבנן" – לבוש החכמים.

21 והנה גדולת ומעלת לבוש זה וקדושתו יזכור האדם בראיית הציצית שהם רק ד' נימין נמשכין מהארת לבוש זה ומן ד' נימין אלו

והנה, את גדולתו ומעלתו של לבוש זה ואת קדושתו יזכור האדם בראותו את הציצית, שאינן אלא ארבעה חוטים הנמשכים מהארת לבוש זה; ומתוך ארבעת החוטים האלה,

שהם ב' חוטי תכלת ובי' חוטי לבן נמשכה הארת דחילו ורחימו לחב"ד [לחכמה בינה ודעת] של כנסת ישראל שהם כל הנשמות שבישראל והוא נקרא תורת האדם וגו'.

שהם שני חוטי תכלת ושני חוטי לבן, נמשכת הארת היראה והאהבה אל חכמה, בינה ודעת של כנסת ישראל, הכוללת את כל הנשמות שבישראל; וזה נקרא "תורת האדם" וגו'.

22 וא"כ אם מהארת ד' נימין לבד נמשכה הארה גדולה כזו דחילו ורחימו של כל נשמות ישראל שמעולם.

אם כן, אם מהארת ארבעת החוטים בלבד נמשכת הארה גדולה כל כך – היראה והאהבה של כל נשמות ישראל שהיו אי פעם,

א"כ מה עצמה וגדלה מאד מאד מעלת קדושת הלבוש כולה בכבודה ובעצמה הנעשה מקיום המצות מעשיות.

אם כן, מה עצומה וגדולה מאוד מעלת קדושת הלבוש כולו, בכבודו ובעצמו, שנעשה מקיום המצוות המעשיות!

23 וכן תלמוד תורה בפיו דעקימת שפתים הוה מעשה. וגם הענין בהלכות כולם הן בדברים גשמיים שלכן

הן הם גופי תורה גופי דייקא.

וכך גם בלימוד תורה בפה, שכן "עקימת שפתיים הוה מעשה". וגם עניין ההלכות הוא שכולן עוסקות בדברים גשמיים, ולכן הן נקראות "גופי תורה" — "גופי" דווקא.

כמ"ש האריז"ל [האריז"ל זכרנונו לברכה] שקדושת הטלית גדלה מעלתה במאד מאד על קדושת הציצית שהם רק נימין הנמשכין מהטלית רק שמפני גודל מעלת קדושתה אינה יכולה להתלבש בטלית הגשמי ממש כמו בציצית

כפי שכתב האריז"ל, קדושת הטלית נעלית לאין ערוך מקדושת הציצית, שהן רק חוטים הנמשכים מן הטלית; אלא שמפני רום מעלת קדושתה, אין היא יכולה להתלבש בטלית הגשמית ממש כפי שהיא מתלבשת בציצית.

ולכן אין בטלית הגשמי שום קדושה כלל ומותר להשתמש בה דברי חול משא"כ בציצית כשרים.

ולכן אין בטלית הגשמית קדושה כלל, ומותר להשתמש בה לדברי חול; מה שאין כן בציצית כשרות.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/9

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק